

De Millenniumwandeling, door het decor van de succesvolle boeken van de Zweedse auteur Stieg Larsson, voert langs mooie plekjes in Stockholm. 'Dus hier wonen ze echt?'

Tranen bij de woning van Lisbeth Salander

Petra Sjouwerman
Stockholm

En enkele keer gebeurt het weleens dat de bewoners van nummer negen in de Stockholmse Fiskargatan toeristen binnenlaten om ze een kijkje te gunnen in het enorme appartement van Lisbeth Salander. Maar zelfs als dat niet gebeurt en de groep vóór het imposante gebouw stopt, reageren sommige toeristen emotioneel. Aasa Danielsson, één van de gidsen die de Millenniumwandeling doen, kijkt er niet meer van op wanneer de mensen in haar groep met tranen in de ogen voor de deur staan. „Oooh, hier heeft Lisbeth gewoond, zeggen ze dan vol bewondering”, aldus Danielsson.

'In het voetspoor van Mikael Blomkvist en Lisbeth Salander' is een twee uur durende wandeling door stadsdeel Södermalm, gebaseerd op de boeken van Stieg Larsson. De wandeling individueel lopen kan, maar wandelen met gids is een echte aanrader. Op boeiende wijze vlechten de gidsen namelijk informatie over de auteur, de boeken, de films en de geschiedenis van Stockholm door elkaar.

Södermalm of 'Söder' (Zuid), zoals de Stockholmsemenaren zeggen, ligt ten zuiden van de *gamla stan*, het oude centrum. Larsson woonde en werkte hier, tot hij in 2004 op 50-jarige leeftijd aan een hartaanval overleed. De vriendin van Larsson, met wie hij dertig jaar samenwoonde, zag de erfenis aan haar neus voorbijgaan, omdat ze niet gehuwd waren en er ook geen testament was. De royalties en auteursrechten kwamen in handen van de vader en broer van Larsson. Het conflict tussen beide partijen sleept nog voort. Wel doneerden de vader en broer van Larsson, die inmiddels multimiljonair zijn, 500.000 euro aan het blad *Expo*, het blad over racisme waarvan Larsson hoofdredacteur was. Het blad zit op hetzelfde adres als destijds. Het grote verschil is dat het armlastige blad van toen nu ruim in het geld zit. Zeker als je bedenkt dat de oplage maar drieduizend exemplaren is.

Vroeger was Söder een armoedige arbeiderswijk met veel fabriekjes. Tegenwoordig is het hier vooral trendy, met cafeetjes en winkeltjes van jonge designers. Zo hip was het niet toen Larsson hier zijn dagelijkse gang maakte. Larsson, die zijn voor- naam veranderde van Stig naar Stieg om zich te onderscheiden van een andere schrijver Stig Larsson, was expert in extreemrechts en neonazi's. Hij stond bekend als een workaholic, die rookte als een ketter. Aan zijn misdaadromans schrijven deed hij 's nachts, 'om te ontspannen'. Net als Lisbeth Salander leefde hij van fast-food. De wandeling komt dan ook langs de 7-Eleven waar Salander haar Billy Pan Pizza, Lipton theezakjes en Marlboro Light koopt. Geen hoogtepunt, zou je zeggen, maar veel deelnemers denken daar anders over. „Sommigen willen alles over Salander weten. De beschrijvingen van

Op de foto's links het monumentale gebouw waar Mikael Blomkvist in de boeken woont. Rechtsboven: De Belmansgatan. Onder: Café Mellqvist, waar de hoofdpersonen uit de Millenniumboeken elkaar regelmatig ontmoeten. FOTO'S STOCKHOLM TOURIST CENTRE

Larsson zijn heel precies, maar ik weet niet meer dan wat iedereen uit de boeken kan halen”, zegt Danielsson. Regelmatig komt het voor dat deelnemers denken dat de personages uit de boeken echt bestaan. „Dus hier wonen ze echt?”, vragen mensen soms. Ik beschouw het maar als een compliment, want ik probeer Salander en Blomkvist tot leven te brengen”, grinnikt Danielsson.

Sfeervoller is de Mellqvist Koffiebar in de Hornsgatan, tot zijn dood het stamcafé van Larsson en de ontmoetingsplek van journalist Mikael Blomkvist met zijn collega's. De perfecte plek om een *kanelbulle* (kaneelbol) te eten.

Met de kaart in de hand, die vol zit met bloedplekken, gaan we langs het voetpad met het mooiste uitzicht op Stockholm. En langs Kvarnen, één van de oudste tavernes van Stockholm, waar je traditionele Zweedse gerechten kunt eten. Hier ontmoet

Lisbeth Salander elke dinsdagavond de vrouwen uit de rockband Evil Fingers. Alle *good guys* uit de boeken wonen natuurlijk in Söder, de wijk waarvan Larsson zoveel hield. De *bad guys* zoals advocaat Nils Bjurman wonen elders in Stockholm. En via Bjurman komen we op de thema's van Larsson: corruptie, machtsmisbruik en geweld tegen vrouwen. „Zweden zijn zelfgenoegzaam. Wij denken dat ons land perfect is, maar we hebben nog een lange weg te gaan”, aldus Danielsson.

Eindpunt van de wandeling is Stockholms Stadsmuseum. Met de Millennium-wandeling wilde het museum een jonger en meer internationaal publiek trekken. Dat is ruimschoots gelukt. Maar het kwam als een verrassing dat toeristen de wandeling ook in de Zweedse winter willen lopen. „Zelfs bij min 18 komen er mensen op af”, aldus Danielsson.

Stieg Larssons Millennium City Walk van het Stockholm City Museum.

Praktische Informatie

Van de drie thrillers in de Millenniumreeks van Stieg Larsson zijn inmiddels meer dan twintig miljoen boeken verkocht in 41 landen. Alle drie de titels zijn verfilmd. De Millenniumwandeling kan worden gemaakt met een Engels sprekende gids. Startpunt is Bellmansgatan 1, eindpunt het Stadsmuseum. Kosten 12 euro. Kaartjes zijn vooraf te kopen via www.stadsmuseum.stockholm.se of www.ticnnet.se.

De wandeling begint in april en mei op zaterdag om 11 uur, van juni tot en met september op zaterdag om 11 uur en op woensdag om 18 uur en van oktober t/m december weer alleen op zaterdag 11 uur. De wandeling individueel lopen kan ook. Een plattegrond met uitleg (in verschillende talen) is verkrijgbaar bij de toeristeninformatie (www.stockholmtown.com) en bij Stockholms Stadsmuseum (www.stadsmuseum.stockholm.se)